

Universitat de Lleida

GUIA DOCENT
**PSICOLOGIA I PEDAGOGIA DE
LA SALUT**

Coordinació: ARTIGUES BARBERA, EVA MARIA

Any acadèmic 2023-24

Informació general de l'assignatura

Denominació	PSICOLOGIA I PEDAGOGIA DE LA SALUT			
Codi	14051			
Semestre d'impartició	1R Q(SEMESTRE) AVALUACIÓ CONTINUADA			
Caràcter	Grau/Màster	Curs	Caràcter	Modalitat
	Màster Universitari en Educació per a la Salut	1	OBLIGATÒRIA	Presencial
Nombre de crèdits assignatura (ECTS)	6			
Tipus d'activitat, crèdits i grups	Tipus d'activitat	PRAULA		TEORIA
	Nombre de crèdits	3		3
	Nombre de grups	1		1
Coordinació	ARTIGUES BARBERA, EVA MARIA			
Departament/s	INFERMERIA I FISIOTERÀPIA			
Distribució càrrega docent entre la classe presencial i el treball autònom de l'estudiant	<p>Presencials (els percentatges associats a cadascuna de les activitats estan calculats sobre un 100 %):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Lliçons magistrals 25 %. - Proposta, exposició i debat de casos i materials concrets pels alumnes 25 %. - Sessions periòdiques de recolzament, assessorament i seguiment per la cohesió del programa com per la seva elaboració i presentació 25 %. - Seminaris 25 %. <p>Treball autònom (els percentatges associats a cadascuna de les activitats estan calculats sobre un 100 %):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Lectures 20 %. - Projecte treball de màster 45 %. - Avaluació i anàlisi de materials en Educació per a la Salut 35 %. 			
Informació important sobre tractament de dades	Consulteu aquest enllaç per a més informació.			
Idioma/es d'impartició	Català – Castellà – Anglès.			
Distribució de crèdits	Aquesta assignatura pertany al Mòdul I: Bàsics del màster. L'assignatura consta de 6 ECTS i correspon al primer semestre. Al llarg del curs es duran a terme activitats presencials 40 % i no presencials 60 %.			

Professor/a (s/es)	Adreça electrònica professor/a (s/es)	Crèdits impartits pel professorat	Horari de tutoria/lloc
ARTIGUES BARBERA, EVA MARIA	eva.artigues@udl.cat	1,8	
CARRERA FARRAN, FRANCISCO JAVIER	xavier.carrera@udl.cat	,5	
GOMEZ SANTOS, SANTIAGO FELIPE	santiagofelipe.gomez@udl.cat	1,8	
RAMOS PLA, ANA ISABEL	anabel.ramos@udl.cat	,5	
SELVA PAREJA, LAIA	laia.selva@udl.cat	0	
SERRA ESCARP, OLGA	olga.serra@udl.cat	1,4	

Objectius acadèmics de l'assignatura

- Aconseguir una formació interdisciplinària en l'enfocament i el tractament dels diferents problemes de salut.
- Fomentar el treball en equip dels diferents professionals.
- Conèixer i valorar les aportacions d'altres ciències i disciplines en les bases de l'Educació per a la Salut.
- Contribuir a clarificar el debat entorn els problemes fonamentals de l'Educació per a la Salut.

Competències

Competències generals:

- CG3. Aplicar, en cas necessari, estratègies educatives adequades, que incloguin organització comunitària, comunicacions, mitjans de comunicació, tècniques d'assessoria i consultoria i tècniques de màrqueting social.

Competències específiques:

- CE3. Diagnosticar i avaluar necessitats educatives de les persones, els grups i les organitzacions a partir de diferents metodologies, instruments i tècniques, considerant les singularitats dels contextos on s'imparteix l'Educació per a la Salut.
- CE4. Realitzar intervencions d'Educació per a la Salut a nivell individual, grupal i comunitari.
- CE5. Planificar i impartir programes de formació de formadors en Educació per a la Salut.

Continguts fonamentals de l'assignatura

Mòdul 1: Planificació d'un programa educatiu

- **Tema 1: Formació de formadors**
 - Formació de formadors en Educació per a la Salut.
 - La formació: objectius i etapes.
 - El professional com a planificador.
 - Planificació d'un programa educatiu: el pla formatiu.
- **Tema 2: Aplicació d'estratègies metodològiques i recursos didàctics en Educació per a l'Educació per a la Salut**
 - Aspectes generals de la formació en Educació per a la Salut.
 - Les fases d'un projecte formatiu en Educació per a la Salut.
 - Habilitats i estratègies del formador en Educació per a la Salut.
- **Tema 3: Models de formació**

Mòdul 2: Gestió de conflictes aplicades als equips d'Educació per a la Salut

- **Tema 1: Anàlisi, gestió i resolució de conflictes**
 - Tipologia de conflictes.
 - Tècniques per a la gestió i resolució de conflictes y la seva aplicació pràctica. Models de gestió i resolució.
 - La comunicació davant del conflicte. Comunicació eficaç i eficient. Estils d'afrontament del conflicte.
 - Conflictes interpersonal i grupal a la pràctica: *Rol playing* per experimentar la gestió del conflicte. Habilitats de negociació.

Mòdul 3: Habilitats socials i de comunicació en el desenvolupament de programes en Educació per a la Salut

- **Tema 1: L'entrevista motivacional. Un enfocament psico-pedagògic en intervencions d'Educació per a la Salut**
 - Habilitats socials i de comunicació en el desenvolupament de programes en Educació per a la Salut.
 - La motivació és el determinant clau en els processos de promoció de conductes saludables que caracteritzen les intervencions d'Educació per a la Salut. La motivació actua com a motor del canvi en qualsevol ésser humà. Els/les professionals de l'Educació per a la Salut han de descobrir els aspectes bàsics de la motivació conductual en humans, l'enfocament necessari per despertar la motivació intrínseca dels i de les participants en intervencions de l'Educació per a la Salut i els principis bàsics de l'entrevista motivacional, un enfocament terapèutic dirigit a l'eficàcia de les intervencions de promoció d'estils de vida saludables.

Eixos metodològics de l'assignatura

L'assignatura consta de 6 crèdits ECTS:

	Activitats de treball presencial	Hores destinades a la activitat formativa	Percentatge de presencialitat	Percentatge de presencialitat (calculats sobre el 100 %)
1	Lliçons magistrals	15 h	10 %	25 %
2	Proposta, exposició i debat de casos concrets pels alumnes	15 h	10 %	25 %
3	Sessions periòdiques de recolzament, assessorament i seguiment per la cohesió del programa com per la seva elaboració i presentació	15 h	10 %	25 %

4	Seminaris	15 h	10 %	25 %
		60 h	40 %	100 %

	Treball autònom	Hores destinades	Percentatge	Percentatge (calculats sobre el 100 %)
1	Lectures	18 h	12 %	20 %
2	Projecte treball de màster	40,5 h	27 %	45 %
3	Avaluació i anàlisi de materials en Educació per a la Salut	31,5 h	21 %	35 %
		90 h	60 %	100 %

Pla de desenvolupament de l'assignatura

El desenvolupament de l'assignatura està disponible a l'espai del Campus Virtual d'aquesta, on s'especifica de manera detallada, l'organització dels eixos metodològics, la descripció dels tallers (responsable, objectius i contingut), el cronograma i les activitats avaluatives (incloses les dates de lliurament).

Les sessions presencials es desenvoluparan en la Facultat d'Infermeria i Fisioteràpia al Campus de Lleida. Si es canvia d'ubicació, de manera puntual, es notificarà amb anterioritat a l'alumnat.

Les sessions poden ser enregistrades, per aquest motiu la Universitat de Lleida (UdL) informa que, amb finalitats docents, registrarà imatges que identifiquin l'estudiantat i altres persones que participen en les activitats acadèmiques. El responsable del tractament d'aquestes imatges és la UdL (dades de contacte del representant: Secretaria General. Plaça de Víctor Siurana, 1, 25003 Lleida, sg@udl.cat; dades de contacte del delegat de protecció de dades: dpd@udl.cat).

Aquestes imatges només s'utilitzen per impartir docència, avaluar els coneixements de l'assignatura i per a projectes de millora docent. L'ús de les imatges respon a l'obligació legal de la UdL d'impartir i millorar la docència universitària, d'acord amb la Llei orgànica 6/2001, de 21 de desembre, d'universitats.

Les imatges, un cop enregistrades, es conserven com a mínim mentre no prescriguin les corresponents accions i reclamacions contra l'avaluació aprovada pel professorat. Es destrueixen en els termes i condicions previstes en la normativa sobre conservació i eliminació dels documents administratius de la UdL, i les taules d'avaluació documental aprovades per la Generalitat de Catalunya (<http://www.udl.cat/ca/serveis/arxiu/>).

Sistema d'avaluació

BLOCS/EIXOS D'AVALUACIÓ:

Sistemes d'avaluació	Ponderació
Assistència i participació activa en seminaris, tallers i classes presencials i no presencials	50 %
Disseny i presentació de material educatiu en Educació per a la Salut	20 %
Resolució de casos	20 %

Anàlisi, recensió i presentació de documentació científica	10 %
--	------

Activitats avaluatives:

- Assistència i participació activa als seminaris, tallers i classes presencials 50 %:
 - Assistència i participació activa a les classes presencials 40 %.
 - Planificació de les necessitats formatives d'una empresa i pla de formació 10 %.
- Elaboració de treballs i activitats grupals 20 %:
 - Disseny d'una fitxa per una acció formativa:
 - Presentació del treball 14 %.
 - Co i autoavaluació del treball en grup 6 %.
- Resolució de casos 20 %:
 - Desenvolupament d'un guió: 5 principis bàsics de l'entrevista motivacional:
 - Presentació del treball 17 %.
 - Co i autoavaluació del treball en grup 3 %.
- Anàlisi, recensió i presentació de documentació científica 10 %:
 - Participació en un fòrum en format debat sobre la gestió de conflictes partint de la lectura de diferents articles. Presentar les principals idees claus com a conclusions.

CONSIDERACIONS:

Generalitats:

- Consulta la **Guia sobre Plagi i Honestedat Acadèmica** de la Facultat d'Infermeria i Fisioteràpia de la Universitat de Lleida: <https://www.fif.udl.cat/ca/estudis/normativa/>
- Quant al respecte pel **medi ambient**: només s'acceptaran treballs lliurats per via electrònica. No cal lliurar-los en paper ni enquadernar.
- Consulta la Normativa de l'Avaluació i la Qualificació dels Aprenentatges en els Graus i Màsters a la UdL (aprovada per l'Acord 33/2020 del Consell de Govern de 18.02.2020 i modificada per l'acord 235/2022 del Consell de Govern de 21.07.2022, modificada per l'acord 36/2023 del Consell de Govern de 28.02.2023 i modificada per l'acord 187/2023 del Consell de Govern de 29.06.2023): <https://www.udl.cat/ca/udl/norma/ordenaci-/>
- Per les característiques de l'assignatura, no es contempla la possibilitat d'avaluació única.

Entrega i avaluació de les activitats:

- En referència a l'**entrega** de les activitats, aquestes s'hauran de penjar a l'apartat Activitats del Campus Virtual abans de la data fixada pel/per la docent.
- S'avaluaran exclusivament les activitats entregades dins del termini previst. Si es supera aquest termini màxim d'entrega, les activitats s'avaluaran i es proporcionarà *feedback* a l'alumnat, essent la seva puntuació de 0 sobre 10.
- Tal i com s'estableix en l'article "4.1. Avaluació continua" de la Normativa de l'Avaluació i la Qualificació dels Aprenentatges en els Graus i Màsters a la UdL, "**L'avaluació en els estudis de la UdL és un procés continuat** dins el període lectiu fixat per impartir l'assignatura, d'acord amb la seqüenciació del pla d'estudis i el calendari acadèmic. Per avaluació contínua s'entén el conjunt d'activitats de caràcter avaluable indicades en la guia docent que es desenvolupen de manera progressiva i integrada durant el curs acadèmic i que han de ser rellevants i significatives per valorar i quantificar el progrés de l'estudiant en l'assoliment dels coneixements, capacitats i habilitats que configuren les competències pròpies i definitòries de l'assignatura o matèria. L'objectiu de l'avaluació contínua és que l'estudiant pugui conèixer el seu progrés al llarg del procés formatiu per tal de permetre-li millorar-lo".
- S'ofereix l'oportunitat de presentar una activitat voluntària i opcional (**contracte pedagògic**) que s'avaluarà i podrà pujar la nota final de l'assignatura fins un màxim de 0,5 dècimes tenint en compte els objectius d'aprenentatge vinculats.

- El professorat es reserva el dret a sol·licitar a l'alumnat l'elaboració de qualsevol activitat complementària atenent a qüestions ètiques de qualitat acadèmica.
- Pel que fa a la política de **plagi**: assignar l'autoria d'un treball que no és pròpia implica un suspens d'aquella activitat avaluativa.

Qualificació de les activitats i assignatura:

- En aquells casos on l'alumne/a **no entregui l'activitat** contarà com a activitat no realitzada de forma injustificada i, per tant, obtindrà un 0 sobre 10 en la qualificació. En cas que l'activitat integri o estigui basada en el treball realitzat a la sessió presencial, i l'alumne/a hagués justificat la seva absència hi haurà d'entregar una altra activitat compensatòria dels continguts treballats a aquesta.
- Totes les notes es publiquen de manera individual a l'eina de **qualificacions** de l'assignatura. Segons l'article "12.1. Resultats de les activitats d'avaluació i qualificació final" de la Normativa de l'Avaluació i la Qualificació dels Aprenentatges en els Graus i Màsters a la UdL, "els professors han de fer públics els resultats de les activitats d'avaluació –en el cas de l'avaluació contínua– no més tard de quinze dies hàbils després de la seua realització i, almenys, dos dies hàbils abans de l'examen de recuperació. Els estudiants tenen dret a la revisió dels resultats de l'activitat d'avaluació".
- Tal i com s'estableix en l'article "4.5. Avaluació contínua" de la Normativa de l'Avaluació i la Qualificació dels Aprenentatges en els Graus i Màsters a la UdL, "en cas que l'estudiant no aconseguixi la qualificació mínima necessària establerta en alguns dels blocs d'avaluació, però la mitjana de l'assignatura resulti aprovada, l'assignatura serà qualificada en l'acta amb un 4,9".
- Aquells/es alumnes que obtinguin una nota final de l'assignatura igual o superior a 9,0 punts seran candidats/es a optar a la qualificació de **Matrícula d'Honor**. El nombre de Matrícules d'Honor atorgades anirà en relació al que es detalla a la Normativa de l'Avaluació i la Qualificació dels Aprenentatges en els Graus i Màsters a la UdL.

Recuperació:

- Tal i com s'estableix en l'article "4.5. Avaluació contínua" de la Normativa de l'Avaluació i la Qualificació dels Aprenentatges en els Graus i Màsters a la UdL, l'alumnat "té dret a **recuperar** qualsevol **bloc d'avaluació igual o superior al 30 % de la nota final** en una assignatura o matèria, exceptuant-ne les pràctiques de l'assignatura i les **activitats que, per la seua naturalesa, no es puguin tornar a repetir dins del mateix curs**".
- Per tant, pel que fa a l'**assistència i participació a les classes presencials**, no es tindrà dret a recuperar aquell percentatge de la nota en cas de que estigui suspesa, ja que per la seva naturalesa, no es poden repetir les classes dins del mateix curs.

Assistència a les classes presencials i justificació d'absències:

- En relació a la **justificació de les absències**, els motius pels quals es considera que la falta és justificada, seran els mateixos que els enunciats en l'article "9.8. Desenvolupament de les activitats d'avaluació" en la Normativa de l'Avaluació i la Qualificació dels Aprenentatges en els Graus i Màsters a la UdL, "l'estudiant que no pugui concórrer a les activitats d'avaluació que es trobin enunciatades i programades en la guia docent de l'assignatura –o, si s'escau, en el web del grau o màster–, o a les proves finals, per algun dels motius que s'exposen tot seguit, tindrà dret que el professor o professora responsable de l'assignatura fixi, escoltat l'estudiant, una nova data perquè la pugui desenvolupar adequadament":
 - a. Per malaltia, que ha d'estar degudament justificada amb un certificat mèdic.
 - b. Per coincidència, en dia i hora, amb un altre procediment d'avaluació d'alguna assignatura d'un grau o màster oficial impartit a la UdL.
 - c. Per defunció d'un familiar directe fins al segon grau de consanguinitat i fins al primer grau d'afinitat, succeïda en els set dies previs a la data programada per a la realització de la prova

d'avaluació.

d. Per coincidència amb activitats oficials d'esportistes d'alt nivell i d'alt rendiment, tant nacionals com internacionals.

e. Per coincidència en el mateix dia amb reunions dels òrgans de govern i de representació de la Universitat, per a l'estudiant que desenvolupi tasques de representació estudiantil, amb la justificació prèvia d'aquest fet davant el professor o professora responsable.

f. Per absència com a conseqüència de la participació en algun procés de mobilitat estudiantil oficial.

g. En el cas dels estudiants del Programa UdLxTothom amb una malaltia crònica o aguda, quan l'estudiant sol·liciti i acrediti que no li serà possible lliurar o fer una activitat d'avaluació de l'assignatura en la data programada a causa d'una malaltia crònica o aguda, se li ha d'ampliar el termini de lliurament o la programació de l'activitat avaluativa un mínim de deu dies i com a màxim fins l'últim dia d'avaluació del semestre.

h. Per altres casos que puguin ser justificables i valorables per la Comissió d'Estudis del centre.

- La justificació d'absències s'haurà de fer via missatge a través de l'eina i l'espai de l'assignatura al Campus Virtual i les sol·licituds de justificació d'absències que comportin la incompareixença a un seminari hauran de ser presentades com a molt tard en els 7 dies següents.
- De forma general a l'estudiant únicament se li justificarà l'absència, però no la manca de compliment dels seus compromisos acadèmics.

Bibliografia i recursos d'informació

Costa, M., López, E. (1996) Educación para la salud. Una estrategia para cambiar los estilos de vida. Madrid: Pirámide

Cruz Molina, M. , Fortuna, M. (2003) Experiencias educativas para la promoción de la salud y la prevención. Barcelona: Alertes

Evans, R., Barer, M., Marmor, T. (1994) ¿Por qué alguna gente está sana y otra no?. Madrid: Díaz de Santos

Fernández, B. (1995) Evaluación de programas. Una guía práctica en ámbitos sociales, educativos y de salud.

Fernández, J., Santos Guerra, MA. (1992) Evaluación cualitativa de programas de educación para la salud. Málaga: Aljibe

Flores, D. 2001) Educación para la salud y la enfermería. Murcia: DM

García, A. (1998) Claves de educación para la salud. Murcia: DM

García, A., Sáez, J., Escarbajal, A. (2000) Educación para la salud. Madrid: Arán

Greene, W.H., Simona-Morton, B.G. 1988) Educación para la salud. México: Interamericana

Hanak, M. (1986) Educación sanitaria del paciente y su familia. Barcelona: Doyma

Hawe, P., Degeling, D., Hall, J. (1993) Evaluación en promoción de la salud. Guía para trabajadores de la salud. Barcelona: Masson

Kay, I., Parcel, G., Kok, G., Gottlieb, N. (2006) Planning Health promotion Programs: An Intervention Mapping approach. San Francisco: First Edition

Marqués, F., Sáez, S., Guayta, R. (2004) Métodos y medios en promoción y educación para la salud. Barcelona: UOC

Modolo, M.A. (1981) Educaciones sanitaria. Roma: Il Pensiero Scientifico

OMS (1989) Educación para la salud. Manual sobre educación sanitaria en atención primaria de salud. Ginebra: OMS

Perea, R. Educación para la salud: Retos de nuestro tiempo. Madrid: Díaz de Santos

Pérez, R., Sáez, S. (2004) El grupo en la promoción y educación para la salud. Lleida: Milenio

Pérez-Llantada, M.C., López, A. (1999) Evaluación de programas de salud y servicios sociales: metodología y ejemplos. Madrid: Dykinson

Pineault, R., Daveluy, C. (1989) La planificación sanitaria: conceptos, métodos y estrategias. Barcelona: Masson

Rochón, A. (1996) Educación para la salud. Guía práctica para realizar un proyecto . Barcelona: Masson

Rodríguez, J. (1995) Psicología social de la salud. Madrid: Síntesis Psicología

Sáez, S., Font, P., Pérez, R., Marqués, F. (2001) Promoción y educación para la salud: conceptos, metodología y programas. Lleida: Milenio

Salleras, L. (1990) Educación Sanitaria: principios, métodos y aplicaciones. Madrid: Díaz de Santos

Serrano, M.I. (1998) La educación para la salud del siglo XXI. Madrid: Díaz de Santos